

บทที่ 4

สมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษี

การประมาณค่าสมรรถวิสัยในการจัดหารายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ เพื่อทราบถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อจำนวนเงินรายได้ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บได้ในปีต่าง ๆ และเพื่อประมาณค่ารายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ควรจัดเก็บได้ ภายใต้สภาพปกติระหว่างช่วงเวลานั้น โดยในการประมาณค่ารายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรายละเอียดดังนี้

1. รายได้รวม

สมรรถวิสัยของรายได้รวมซึ่งรายได้รวมในที่นี้หมายถึงภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีการค้า ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต และภาษียรถยนต์และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อน ซึ่งกำหนดให้รายได้รวมของจังหวัดขึ้นอยู่กับมูลค่ารวมของผลิตภัณฑ์จังหวัดทั้ง 11 ภาค

$$\hat{T}_{it} = f(GPP) \quad (3)$$

$$\hat{T}_{it} = f(A_{1t}, A_{2t}, \dots, A_{13t}) \quad (4)$$

2. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ และที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ทั้งนี้มีข้อยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี ได้แก่ ทรัพย์สินของแผ่นดิน และของเอกชนที่มีได้นำมาใช้ประโยชน์ เป็นต้น เมื่อนำมาพิจารณาฐานภาษีดังกล่าวร่วมกับการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ แล้วพบว่าตัวแปรอธิบายที่น่าจะมีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินมีดังนี้

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้าและประปา

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้าและประปา อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินได้เป็นอย่างดี เพราะว่าถ้าปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้า

ฟ้าและประปา ย่อมแสดงว่ามีการปลูกสร้างโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดภายในปีนั้น ๆ เป็นจำนวนมากส่งผลให้มีการเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินมากขึ้นตามไปด้วย

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้าและประปา

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้าและประปา อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน เพราะถ้าปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้าและประปามาก ย่อมแสดงว่าปีนั้นมีเศรษฐกิจดี สืบเนื่องให้มีความสามารถในการเสียภาษีสูงด้วย

ดังนั้นสมการที่ได้เป็นดังนี้

$$T_{2t} = f(A_{3t}, A_{5t}) \quad (5)$$

3. ภาษีบำรุงท้องที่

ภาษีบำรุงท้องที่เป็นภาษีที่เก็บจากผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือผู้ครอบครองในที่ดิน ซึ่งมีได้มีผู้ใดถือกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ที่ดินที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีได้แก่ สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินอยู่แล้ว เป็นต้น เมื่อมาพิจารณาฐานภาษีดังกล่าวร่วมกับการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ แล้วพบว่า ตัวแปรที่น่าจะมีอิทธิพลต่อความสามารถในการเก็บภาษีบำรุงท้องที่มีดังนี้

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคอุตสาหกรรม

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคอุตสาหกรรม อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ เพราะว่าถ้าในปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคอุตสาหกรรมสูงย่อมแสดงว่าปีนั้นมีความเป็นเมืองมากเนื่องจากภาคเศรษฐกิจดังกล่าวมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ก่อให้เกิดส่วนเกินในทางเศรษฐกิจสูง จึงมีความสามารถในการเสียภาษีสูงด้วย

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้าและประปา

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้าและประปา อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ เพราะถ้าปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้าและประปามาก ย่อมแสดงว่าปีนั้นมีเศรษฐกิจดี สืบเนื่องให้มีความสามารถในการเสียภาษีสูงด้วย

ดังนั้นสมการที่ได้เป็นดังนี้

$$\hat{T}_{3t} = f(A_{3t}, A_{5t}) \quad (6)$$

4. ภาษีป้าย

เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่น ๆ เพื่อหารายได้ไม่ว่าจะแสดงหรือโฆษณาไว้บนวัตถุใด ๆ ด้วยอักษร, ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน, แกะสลักจารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น เมื่อพิจารณาฐานภาษีร่วมกับการวิเคราะห์ลดหย่อนพหุ แล้วพบว่าตัวแปรที่น่าจะมีอิทธิพลต่อความสามารถในการเก็บภาษีป้ายมีดังนี้

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการอาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีป้ายเนื่องจากในปีใดภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มาก ย่อมแสดงว่ามีการขยายตัวทางภาคอุตสาหกรรมและบริการ ทำให้มีการใช้ป้ายแสดงยี่ห้อหรือโฆษณาการค้าเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการเสียภาษีป้ายสูงขึ้นด้วย

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการค้าส่งและค้าปลีก

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการค้าส่งและค้าปลีกอาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีป้าย เนื่องจากถ้าปีใด การค้าส่งและค้าปลีกมีมูลค่าผลิตภัณฑ์สูงมาก ย่อมแสดงว่ามีการใช้ป้ายแสดงชื่อยี่ห้อ หรือโฆษณาการค้าเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการเสียภาษีป้ายสูงขึ้นด้วย

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการธนาคาร ประกันภัย และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการธนาคาร ประกันภัย และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์รวมทั้งภาคบริการ อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีป้ายได้เป็นอย่างดีเพราะธุรกิจโดยส่วนใหญ่จำเป็นต้องมีการแสดงยี่ห้อ และการโฆษณาดังนั้นถ้าในปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคดังกล่าวสูง แสดงว่ามีความสามารถในการจัดเก็บภาษีป้ายได้สูง

ดังนั้นสมการที่ได้เป็นดังนี้

$$\hat{T}_{4t} = f(A_{3t}, A_{7t}, A_{8t}, A_{11t}) \quad (7)$$

5. ภาษีการค้า

เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากบุคคลธรรมดา นิติบุคคลหรือรัฐวิสาหกิจ โดยที่ประกอบธุรกิจการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการใช้บริการ เพื่อหาประโยชน์อันมีมูลค่า เมื่อมาพิจารณาฐานภาษีร่วมกับการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ แล้วพบว่าตัวแปรอธิบายที่น่าจะมีอิทธิพลต่อความสามารถในการเก็บภาษีการค้า มีดังนี้

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการค้าส่งและค้าปลีก

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการค้าส่งและค้าปลีก อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีการค้าได้เป็นอย่างดีเพราะว่าการค้าส่งและค้าปลีก ต้องเสียภาษีการค้า ถ้าในปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคดังกล่าวสูง แสดงว่ามีความสามารถในการจัดเก็บภาษีการค้าได้สูงเช่นกัน

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคบริการ

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคบริการ อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีการค้าได้เป็นอย่างดีเพราะธุรกิจทั้งหมดนั้นต้องเสียภาษีการค้า ถ้าในปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคดังกล่าวสูง แสดงว่ามีความสามารถในการจัดเก็บภาษีการค้าได้สูง

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคเหมืองแร่และย่อยหิน

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคเหมืองแร่และย่อยหินนั้นอาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีการค้าได้ เพราะว่าการทำเหมืองแร่และย่อยหินถือว่าต้องเสียภาษีการค้าด้วยถ้าในปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคดังกล่าวสูง แสดงว่ามีความสามารถในการจัดเก็บภาษีการค้าได้สูง

ดังนั้นสมการที่ได้เป็นดังนี้

$$\hat{T}_{5t} = f(A_{2t}, A_{7t}, A_{11t}) \quad (8)$$

6. ภาษีสุรา

เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากการค้าสุรา โดยที่รัฐบาลกลางเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บแล้วจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อพิจารณาฐานภาษีร่วมกับการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ แล้วพบว่าตัวแปรอธิบายที่น่าจะมีอิทธิพลต่อความสามารถในการเก็บภาษีสุรา มีดังนี้

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้าและประปา

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้าและประปา อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีสุรา เพราะถ้าปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดจากภาคการไฟฟ้าและประปามาก ย่อมแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจังหวัด แสดงประชาชนสามารถซื้อสุราได้มากขึ้น

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคอุตสาหกรรม

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคอุตสาหกรรม อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีสุรา เพราะว่าถ้าในปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคอุตสาหกรรมย่อมสูงแสดงว่าปีนั้นมี การขยายตัวของการผลิตสุราเนื่องจากมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคอุตสาหกรรมประกอบด้วยมูลค่า ผลิตภัณฑ์ของหมวดอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบด้วยจึงมีความสามารถในการเสียภาษีสูงด้วย ดังนั้นสมการที่ได้เป็นดังนี้

$$T_{6t} = f(A_{3t}, A_{5t}) \quad (9)$$

7. ภาษีสรรพสามิต

เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากการค้ายาสูบ โดยที่รัฐบาลกลางเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บแล้วจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อพิจารณาฐานภาษีร่วมกับการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ แล้วพบว่าตัวแปรอธิบายที่น่าจะมีอิทธิพลต่อความสามารถในการเก็บภาษีสรรพสามิต มีดังนี้

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้าและประปา

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้าและประปา อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต เพราะถ้าปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดจากภาคการไฟฟ้าและประปามาก ย่อมแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจังหวัด แสดงว่าประชาชนสามารถซื้อบุหรี่มากขึ้น

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการค้าส่งและค้าปลีก

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการค้าส่งและค้าปลีก อาจใช้เป็นตัวแปรอธิบายภาษีสรรพสามิตได้เป็นอย่างดีเนื่องจากถ้าในปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการค้าส่งและค้าปลีกมาก ย่อมแสดงว่ามีการจำหน่ายบูร์มากขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตมากขึ้นด้วย

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคอุตสาหกรรม

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคอุตสาหกรรม อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต เพราะว่าถ้าในปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคอุตสาหกรรมย่อมแสดงว่าปีนั้นมีการขยายตัวของการผลิตยาสูบเนื่องจากมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคอุตสาหกรรมประกอบด้วยมูลค่าของหมวดอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบด้วยจึงมีความสามารถในการเสียภาษีสูงด้วย

จำนวนประชากรในจังหวัดเชียงใหม่

จำนวนประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต เพราะถ้าจำนวนประชากรมากขึ้น ย่อมทำให้โอกาสที่ประชากรจะซื้อบูร์มากขึ้น ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถเก็บภาษีสรรพสามิตได้มากขึ้น

ดังนั้นสมการที่ได้เป็นดังนี้

$$\hat{T}_{7t} = f(A_{3t}, A_{5t}, A_{7t}, A_{13t}) \quad (10)$$

8. ภาษีรถยนต์และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อน

เป็นภาษีที่เก็บเมื่อเจ้าของรถยนต์เอายานพาหนะไปต่อทะเบียน เมื่อพิจารณาฐานภาษีร่วมกับการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ แล้วพบว่าตัวแปรอธิบายที่น่าจะมีอิทธิพลต่อความสามารถในการเก็บภาษีรถยนต์และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อน มีดังนี้

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้าและประปา และ มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการคมนาคมขนส่ง

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการไฟฟ้าและประปา และ มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการคมนาคมขนส่ง อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีรถยนต์และค่าธรรมเนียมล้อ

เลื่อนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการคมนาคมขนส่งสะดวก หรือเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีความเจริญเติบโต เป็นเมืองมากขึ้น ทำให้การไฟฟ้าและประปาไปถึงมากขึ้น ประชาชนมีความต้องการและมีความ สามารถในการจัดซื้อรถยนต์ได้มากขึ้น ถ้าในปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคดังกล่าวสูง แสดง ว่ามีความสามารถในการจัดเก็บภาษีรถยนต์และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนได้สูงขึ้น

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการค้าส่งและค้าปลีก

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการค้าส่งและค้าปลีก อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยใน การจัดเก็บภาษีรถยนต์และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อน ได้เป็นอย่างดีเพราะถ้าในปีใดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ จังหวัดภาคดังกล่าวสูง แสดงว่ามีความสามารถในการจัดเก็บภาษีรถยนต์และค่าธรรมเนียมล้อ เื่อนได้สูงขึ้นด้วย

จำนวนประชากรในจังหวัดเชียงใหม่

จำนวนประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษี รถยนต์และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนได้ เพราะถ้าจำนวนประชากรมากขึ้น ความต้องการใช้ยาน พาหนะย่อมมากขึ้น ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถเก็บภาษีรถยนต์และค่าธรรมเนียม ล้อเลื่อนได้มากขึ้น

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการธนาคาร ประกันภัย และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และ รายได้เฉลี่ยต่อหัว

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการธนาคาร ประกันภัย และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และ รายได้เฉลี่ยต่อหัว อาจใช้เป็นตัววัดสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีรถยนต์และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อน ได้ เนื่องจากถ้ามูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดภาคการธนาคาร ประกันภัย และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้นแสดงถึงประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้นทำให้มีความสามารถในการซื้อยาน พาหนะสูงขึ้นส่งผลให้ความสามารถในการจัดเก็บภาษีรถยนต์และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนได้ สูง ขึ้นด้วย

ดังนั้นสมการที่ได้เป็นดังนี้

$$\hat{T}_{8t} = f(A_{5t}, A_{6t}, A_{8t}, A_{12t}, A_{13t}) \quad (11)$$